

Briselē, 2026. gada 13. jūlijā
(OR. en)

11885/26
ADD 1

Starpiestāžu lieta:
2026/0191 (NLE)

POLCOM 277
WTO 76
SERVICES 39
DATAPROTECT 237
TELECOM 387

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2026. gada 13. jūlijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2026) 356 annex
Temats:	PIELIKUMS dokumentam Priekšlikums – Padomes Lēmums par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Nolīgumu par elektronisko komerciju

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2026) 356 annex.

Pielikumā: COM(2026) 356 annex

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 13.7.2026.
COM(2026) 356 final

ANNEX

PIELIKUMS

dokumentam

Priekšlikums – Padomes Lēmums

par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Nolīgumu par elektronisko komerciju

PIELIKUMS

WT/MIN(26)/42

2026. gada 27. aprīlis

Ministru konference

Četrpadsmitā sesija

Jaundē, 2026. gada 26.–30. martā

DEKLARĀCIJA PAR PAGaidu KĀRTĪBU ATTIECĪBĀ UZ

NOLĪGUMU PAR ELEKTRONISKO KOMERCIJU¹

2026. gada 28. marts

Šī deklarācija tiek izdota pēc šādu dalībnieku lūguma:

Argentīna, Austrālija, Bahreinas Karaliste, Benina, Brunejas Darusalamas Valsts, Burkinafaso, Kaboverde, Kanāda, Ķīna, Kostarika, Eiropas Savienība, Gambija, Gruzija, Honkonga (Ķīna), Islande, Izraēla, Japāna, Kazahstāna, Korejas Republika, Kuveitas Valsts, Kirgizstānas Republika, Laosas Tautas Demokrātiskā Republika, Lihtenšteina, Malaizija, Maurīcija, Moldovas Republika, Mongolija, Melnkalne, Jaunzēlande, Ziemeļmaķedonija, Norvēģija, Omāna, Peru, Filipīnas, Katara, Singapūra, Šveice, Ukraina, Apvienotie Arābu Emirāti un Apvienotā Karaliste.

1. Iepriekš minētie Pasaules Tirdzniecības organizācijas (“PTO”) locekļi, turpmāk “dalībnieki”, apstiprina savu apņemšanos vienoties par PTO noteikumiem attiecībā uz elektroniskās komercijas aspektiem, kas saistīti ar tirdzniecību, kā paziņots 2019. gada 25. janvārī ([WT/L/1056](#)).
2. Dalībnieki norāda, ka 2025. gada 18. februārī ([WT/GC/W/963](#)) un 2025. gada 16. decembrī ([WT/GC/W/963/Rev.1](#)) tie lūdza Vispārējo padomi pieņemt lēmumu, ar ko Nolīgumu par elektronisko komerciju pievieno Līguma par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu (“PTO līgums”) 4. pielikumam saskaņā ar PTO līguma X panta 9. punktu. Vispārējā padome nespēja panākt vienprātību par šo lēmumu.
3. Dalībnieki plāno pēc iespējas drīzāk īstenot Nolīgumu par elektronisko komerciju, ar nosacījumu, ka ir pabeigtas visas nepieciešamās iekšējās procedūras, lai uzņemumi, darba ņēmēji un patērētāji, kas iesaistīti digitālajā tirdzniecībā, varētu sākt gūt labumu un lai ar noteikumos balstītu satvaru palīdzību atbalstītu digitālo pārveidi savās attiecīgajās ekonomikās un starp tām.

¹ Ar šo aizstāj 2026. gada 29. marta dokumentu WT/MIN(26)/W/26 un to atkārtoti izplata attiecīgajā dokumentu sērijā, nemainot tā tekstu.

4. Šajā nolūkā dalībnieki ir sagatavojuši pagaidu kārtību, kas ietverta jaunā Nolīguma par elektronisko komerciju Pagaidu kārtības pielikumā.
5. Dalībnieki tiecas veikt nepieciešamās iekšējās procedūras, lai pieņemtu Nolīgumu par elektronisko komerciju, tai skaitā Pagaidu kārtības pielikumu, kas pievienots šai deklarācijai. Nolīgums par elektronisko komerciju stāsies spēkā saskaņā ar tā 29. panta 2. punktu, kad būs deponēti 45 pieņemšanas instrumenti.
6. Dalībnieki joprojām atzīst PTO lielo nozīmi atvērtas, pārredzamas, nediskriminējošas un paredzamas regulatīvās vides veicināšanā, lai atvieglotu elektronisko komerciju.
7. Tāpēc dalībnieki turpinās censties panākt lēmumu par Nolīguma par elektronisko komerciju pievienošanu PTO līguma 4. pielikumam.
8. Dalībnieki uzsver, cik svarīgi ir risināt individuālas un mērķorientētas attīstības vajadzības, izmantojot īstenošanas periodus, tehnisko palīdzību un spēju veidošanu, kā aprakstīts Nolīguma par elektronisko komerciju 20. pantā.
9. Dalībnieki atzīst, ka ir svarīgi periodiski pārskatīt Nolīgumu par elektronisko komerciju un ņemt vērā elektroniskās komercijas un digitālo tehnoloģiju mainīgo raksturu saskaņā ar Nolīguma par elektronisko komerciju 35. pantu.
10. Dalībnieki mudina visus pārējos PTO locekļus pievienoties Nolīgumam par elektronisko komerciju un šajā sakarā informēs PTO locekļus par ieguvumiem, ko nolīgums sniedz elektroniskās komercijas atvieglošanai.

NOLĪGUMS PAR ELEKTRONISKO KOMERCIJU

PREAMBULA

Šā nolīguma puses (turpmāk “Puses”),

pamatojoties uz savām attiecīgajām tiesībām un pienākumiem, kas izriet no PTO līguma;

atzīstot katras Puses tiesības pieņemt regulatīvus pasākumus leģitīmu politikas mērķu sasniegšanai;

atkārtoti apliecinot globālās elektroniskās komercijas nozīmi un tās radītās iespējas ekonomikas izaugsmei un ilgtspējīgai attīstībai;

uzsverot, cik svarīgi elektroniskās komercijas atvieglošanai ir satvari, kas veicina atvērtu, pārredzamu, nediskriminējošu un paredzamu regulatīvo vidi;

atzīstot, cik svarīga ir droša un atbildīga digitālo tehnoloģiju izstrāde un izmantošana, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos;

apņemoties vēl vairāk mazināt digitālo plaisu un palielināt ieguvumus un iespējas, ko elektroniskā komercija sniedz uzņēmumiem, patērētājiem un darba ņēmējiem globālajā ekonomikā, it īpaši jaunattīstības valstīs un vismazāk attīstītajās valstīs;

atzīstot Pušu, kas ir jaunattīstības valstis, un it īpaši Pušu, kas ir vismazāk attīstītās valstis, īpašās vajadzības un to, cik svarīgi ir atbalstīt tās šā nolīguma īstenošanā, sniedzot pastiprinātu tehnisko palīdzību un veidojot spējas;

atzīstot elektroniskās komercijas potenciālu būt par sociālās un ekonomiskās attīstības instrumentu un to, cik svarīgi ir uzlabot sadarbību, inovāciju, konkurenci un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pieejamību visām tautām, it īpaši nepietiekami pārstāvētām grupām un MMVU;

ir vienojušās par turpmāko.

A IEDAĻA

DARBĪBAS JOMA UN VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants. Darbības joma

- 1.1. Šo nolīgumu piemēro pasākumiem, ko Puse pieņem vai uztur spēkā un kas ietekmē tirdzniecību ar elektroniskiem līdzekļiem.
- 1.2. Šo nolīgumu nepiemēro:
 - (a) publiskajam iepirkumam;
 - (b) pakalpojumam, ko sniedz, īstenojot valsts varas pilnvaras, vai
 - (c) izņemot attiecībā uz 8., 9. un 12. pantu – informācijai, ko glabā vai apstrādā Puse vai kas tiek glabāta vai apstrādāta Puses vārdā, vai pasākumiem, kuri

saistīti ar minēto informāciju, tai skaitā pasākumiem, kas saistīti ar tās vākšanu.

2. pants. Definīcijas

Šajā nolīgumā:

- (a) “Komiteja” ir Ar tirdzniecību saistīto elektroniskās komercijas aspektu komiteja, kas izveidota saskaņā ar 28. panta 1. punktu;
- (b) “valsts” ietver jebkuru atsevišķu muitas teritoriju, kas ir šā nolīguma Puse. Attiecībā uz atsevišķām muitas teritorijām, kas ir šā Nolīguma Puses, šajā nolīgumā lietotos izteicienus, kurus papildina ar apzīmējumu “nacionāls”, saprot kā tādus, kas attiecas uz šo muitas teritoriju, ja vien nav noteikts citādi.
- (c) “Vienošanās par strīdu izšķiršanu” ir Vienošanās par noteikumiem un procedūrām, kas reglamentē strīdu izšķiršanu, kura izklāstīta PTO līguma 2. pielikumā;
- (d) “uzņēmums” ir jebkura vienība, kas izveidota vai organizēta saskaņā ar piemērojamajiem tiesību aktiem, neatkarīgi no tā, vai tā darbojas peļņas gūšanas nolūkā, un neatkarīgi no tā, vai tā ir privātā vai valsts īpašumā vai kontrolē, tai skaitā jebkura filiāle, korporācija, trasts, personālsabiedrība, individuālais uzņēmums, kopuzņēmums vai apvienība;
- (e) “GATS” ir Vispārējā vienošanās par pakalpojumu tirdzniecību, kas izklāstīta PTO līguma 1.B pielikumā;
- (f) “GATT 1994” ir 1994. gada Vispārējā vienošanās par tarifiem un tirdzniecību, kas izklāstīta PTO līguma 1.A pielikumā;
- (g) “publiskais iepirkums” ir process, kurā valdība iegādājas preces vai pakalpojumus vai jebkādas to kombinācijas vai to lietojuma tiesības valstiskām vajadzībām un nevis komerciālai pārdošanai vai tālākpārdošanai vai izmantošanai tādu preču ražošanā vai pakalpojumu sniegšanā, kas paredzēti komerciālai pārdošanai vai tālākpārdošanai;
- (h) “pasākums” ir jebkurš Puses pasākums tiesību akta, regulējuma, noteikuma, procedūras, lēmuma, administratīvas darbības vai jebkādā citā formā;
- (i) “MMVU” ir mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi;
- (j) “persona” ir fiziska persona vai uzņēmums;
- (k) “pakalpojums, ko sniedz, īstenojot valsts varas pilnvaras” ir lietots *GATS* nozīmē, arī attiecīgā gadījumā *GATS* Pielikumā par finanšu pakalpojumiem noteiktajā nozīmē, un
- (l) “PTO līgums” ir Marrākešas līgums par Pasaules Tirdzniecības organizācijas izveidošanu, kas noslēgts Marrākešā 1994. gada 15. aprīlī.

3. pants. Saistība ar citiem nolīgumiem

- 3.1. Puses apstiprina savas tiesības un pienākumus, kas izriet no PTO līguma. Puses turklāt apstiprina, ka šis nolīgums nerada ne pienākumus, ne tiesības tiem PTO locekļiem, kuri to nav pieņēmuši.

- 3.2. Neko šajā nolīgumā neinterpretē kā tādu, kas mazina Puses tiesības un pienākumus saskaņā ar PTO līgumu, tai skaitā jebkādas tirgus piekļuves saistības, kas ierakstītas Puses saistību sarakstā attiecīgi saskaņā ar *GATT 1994* vai *GATS*².

B IEDAĻA

ELEKTRONISKĀS KOMERCIJAS VEICINĀŠANA

4. pants. Satvars elektroniskiem darījumiem

- 4.1. Katra Puse cenšas pieņemt vai uzturēt spēkā tiesisko regulējumu, kas reglamentē elektroniskus darījumus un kas atbilst *UNCITRAL* Parauglikuma par elektronisko komerciju (1996) principiem.
- 4.2. Katra Puse cenšas:
- (a) izvairīties no nepamatota regulatīvā sloga elektroniskajiem darījumiem un
 - (b) atvieglot ieinteresēto personu ieguldījumu tiesiskā regulējuma izstrādē par elektroniskiem darījumiem.
- 4.3. Puses atzīst, cik svarīgi ir atvieglot elektroniski pārsūtāmu ierakstu izmantošanu. Šajā nolūkā katra Puse cenšas pieņemt vai uzturēt spēkā tiesisko regulējumu, kurā ņemts vērā *UNCITRAL* Parauglikums par elektroniski pārsūtāmiem ierakstiem (2017).

*5. pants. Elektroniskā autentifikācija un elektroniskie paraksti*³

- 5.1. Šajā pantā:
- (a) “elektroniska autentifikācija” ir process vai darbība, lai pārbaudītu tādas personas identitāti, kura iesaistīta elektroniskos sakaros vai darījumā, vai lai nodrošinātu elektronisko sakaru integritāti, un
 - (b) “elektroniskais paraksts” ir elektroniski dati, kas ietverti elektroniskā datu ziņojumā, pievienoti tam vai loģiski saistīti ar to un ko var izmantot, lai identificētu parakstītāju saistībā ar šo datu ziņojumu, un kas norāda, ka parakstītājs ir apstiprinājis datu ziņojumā ietverto informāciju.
- 5.2. Izņemot gadījumus, kad tās normatīvajos aktos ir paredzēts citādi, Puse nenoliedz elektroniskā paraksta juridisko spēku, juridisko derīgumu vai pieņemamību par pierādījumu tiesvedībā tikai tāpēc, ka paraksts ir elektronisks.
- 5.3. Neviena Puse nepieņem vai neuztur spēkā pasākumus, kuri:
- (a) aizliedz elektroniska darījuma pusēm savstarpēji noteikt atbilstošu elektroniskās autentifikācijas metodi vai elektronisko parakstu minētajam darījumam vai

² Lielākai noteiktībai – šis noteikums attiecas arī uz izņēmumiem, kas noteikti 25. un 26. pantā.

³ Lielākai noteiktībai – nekas šajā pantā neliedz Pusei piešķirt lielāku juridisko spēku elektroniskajam parakstam, kas atbilst noteiktām prasībām, piemēram, norāda, ka elektroniskais datu ziņojums nav mainīts, vai ļauj pārbaudīt parakstītāja identitāti.

- (b) liedz elektroniska darījuma pusēm iespēju tiesas vai administratīvās iestādēs pierādīt, ka to darījumā ir izpildītas juridiskās prasības attiecībā uz elektronisko autentifikāciju vai elektroniskajiem parakstiem.
- 5.4. Neatkarīgi no 3. punkta Puse var prasīt, lai attiecībā uz konkrētu darījumu kategoriju autentifikācijas metode vai elektroniskais paraksts atbilstu noteiktiem snieguma standartiem vai lai to būtu sertificējusi akreditēta iestāde saskaņā ar Puses normatīvajiem aktiem.
- 5.5. Ciktāl to paredz tās normatīvie akti, katra Puse piemēro 2. līdz 4. punktu elektroniskajiem zīmogiem, elektroniskajiem laika zīmogiem un elektroniski reģistrētas piegādes pakalpojumiem.
- 5.6. Puses veicina sadarbspējīgas elektroniskās autentifikācijas izmantošanu.
- 5.7. Puses var brīvprātīgi sadarboties, lai veicinātu elektronisko parakstu savstarpēju atzīšanu.

6. pants. Elektroniskie līgumi

Izņemot gadījumus, kad tās normatīvajos aktos ir paredzēts citādi, Puse nenoliedz elektroniskā līguma⁴ juridisko spēku, juridisko derīgumu vai izpildāmību tikai tāpēc, ka līgums ir noslēgts, izmantojot elektroniskos līdzekļus.

7. pants. Elektronisko rēķinu sagatavošana

- 7.1. Šajā pantā:
 - (a) “elektronisko rēķinu sagatavošana” ir rēķina apstrāde un apmaiņa starp pārdevēju un pircēju, izmantojot strukturētu digitālo formātu, un
 - (b) “elektronisko rēķinu sagatavošanas sistēma” ir sistēma, kas atvieglo elektronisko rēķinu sagatavošanu.
- 7.2. Izņemot gadījumus, kad tās normatīvajos aktos paredzēts citādi, Puse nenoliedz rēķina juridisko spēku vai pieņemamību par pierādījumu tiesvedībā vienīgi tādēļ, ka rēķins ir elektroniskā formā.
- 7.3. Puses atzīst, ka elektronisko rēķinu sagatavošanas sistēmas var palīdzēt uzlabot elektroniskās komercijas darījumu izmaksu lietderību, efektivitāti, precizitāti un uzticamību.
- 7.4. Ciktāl Puse izstrādā pasākumu, kas saistīts ar elektronisko rēķinu sagatavošanas sistēmām, tā cenšas šo pasākumu izstrādāt tā, lai atbalstītu pārrobežu sadarbību, arī ņemot vērā attiecīgos starptautiskos standartus, pamatnostādnes vai ieteikumus, ja tādi pastāv.
- 7.5. Katra Puse attiecīgā gadījumā cenšas apmainīties ar paraugpraksi attiecībā uz elektronisko rēķinu sagatavošanu.

⁴ Lielākai noteiktībai – elektroniskais līgums ietver līgumu, kas noslēgts, mijiedarbojoties ar automatizētu ziņojumu sistēmu.

8. pants. Bezpapīra tirdzniecība

- 8.1. Šajā pantā:
- (a) “muitas dienests” ir jebkura iestāde, kas saskaņā ar Puses tiesību aktiem ir atbildīga par tās muitas normatīvo aktu administrēšanu;
 - (b) “elektroniskais formāts” ietver jebkuru formātu, kas piemērots automatizētai interpretācijai un elektroniskai apstrādei bez cilvēka iejaukšanās, kā arī digitalizētus attēlus vai veidlapas, un
 - (c) “apliecinošie dokumenti” ir jebkādi dokumenti, kas nepieciešami, lai pamatotu Pusei preču importam, eksportam vai tranzītam caur tās teritoriju iesniegto informāciju, un tie var ietvert tādus dokumentus kā rēķini, konosamenti, iepakojuma saraksti vai naudas pārvedumi.
- 8.2. Nolūkā izveidot bezpapīra vidi preču pārrobežu tirdzniecībai Puses atzīst, ka ir svarīgi atteikties no papīra veidlapām un dokumentiem, kas vajadzīgi preču importam, eksportam vai tranzītam. Šajā nolūkā katra Puse tiek mudināta attiecīgi atteikties no papīra veidlapām un dokumentiem un pāriet uz veidlapu un dokumentu izmantošanu datos balstītā formātā.
- 8.3. Katra Puse elektroniskā formātā dara sabiedrībai pieejamu jebkuru veidlapu, ko tās muitas dienests izdod vai kontrolē preču importam, eksportam vai tranzītam caur tās teritoriju.
- 8.4. Katra Puse cenšas elektroniskā formātā darīt sabiedrībai pieejamu jebkuru veidlapu, ko izdod vai kontrolē jebkura valsts iestāde, kas nav tās muitas dienests, preču importam, eksportam vai tranzītam caur tās teritoriju.
- 8.5. Nevienai Pusei nav pienākuma piemērot 3. vai 4. punktu, ja starptautiska juridiska prasība nosaka pretējo.
- 8.6. Katra Puse cenšas internetā darīt pieejamus norādījumus par 3. un 4. punktā minēto veidlapu iesniegšanu elektroniskā formātā.
- 8.7. Katra Puse jebkuru veidlapu, ko izdod vai kontrolē tās muitas dienests, un attiecīgā gadījumā apliecinošos dokumentus, ko tās muitas dienests pieprasa preču importam, eksportam vai tranzītam caur tās teritoriju, ja tie iesniegti elektroniskā formātā, akceptē kā šo dokumentu papīra versijas juridisku ekvivalentu.
- 8.8. Katra Puse cenšas jebkuru veidlapu, ko izdod vai kontrolē jebkura valsts iestāde, kas nav tās muitas dienests, un attiecīgā gadījumā apliecinošos dokumentus, ko jebkura valsts iestāde, kas nav tās muitas dienests, pieprasa preču importam, eksportam vai tranzītam caur tās teritoriju, ja tie iesniegti elektroniskā formātā, akceptēt kā šo dokumentu papīra versijas juridisku ekvivalentu.
- 8.9. Nevienai Pusei nav pienākuma piemērot 7. vai 8. punktu, ja:
- (a) pastāv iekšēja vai starptautiska juridiska prasība, kas nosaka pretējo, vai
 - (b) tas samazinātu to muitas vai citu tirdzniecības procedūru efektivitāti, kuras nepieciešamas preču importam, eksportam vai tranzītam caur tās teritoriju.
- 8.10. Katra Puse cenšas divu gadu laikā pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas paziņot Komitejai sarakstu ar visām papīra veidlapām, kas nepieciešamas saskaņā ar

9. punkta a) apakšpunktu. Katra Puse cenšas šādu sarakstu attiecīgā gadījumā atjaunināt.
- 8.11. Puses attiecīgā gadījumā cenšas sadarboties starptautiskos forumos, lai veicinātu preču importam, eksportam vai tranzītam nepieciešamo elektronisko veidlapu un dokumentu izmantošanu.
- 8.12. Atzīstot, ka elektronisko veidlapu un dokumentu, kas nepieciešami preču importam, eksportam vai tranzītam, izmantošanai paredzēta starptautiska standarta lietošana var atvieglot tirdzniecību, katra Puse cenšas attiecīgā gadījumā ņemt vērā attiecīgo starptautisko organizāciju standartus vai metodes, par kurām šīs organizācijas vienojušās.

9. pants. Vienloga sistēmu datu apmaiņa un sistēmu sadarbība

- 9.1. Izveidojot vai uzturot savu vienloga sistēmu saskaņā ar 10. panta 4.1. punktu Nolīgumā par tirdzniecības atvieglošanu, kas izklāstīts PTO līguma 1.A pielikumā, katra Puse cenšas ar vienota kontaktpunkta starpniecību nodrošināt iespēju visām tās iesaistītajām iestādēm vai aģentūrām elektroniski iesniegt dokumentāciju vai datus, ko Puse pieprasa preču importam, eksportam vai tranzītam caur tās teritoriju.
- 9.2. Puses vienloga sistēmai, ja iespējams, būtu jāļauj dokumentāciju vai datus elektroniski iesniegt iepriekš, lai pirms preču ierašanās sāktu informācijas apstrādi nolūkā paātrināt preču izlaišanu pēc to ierašanās tās teritorijā.
- 9.3. Izveidojot vai uzturot savu vienloga sistēmu, katra Puse:
- (a) cenšas attiecīgā gadījumā iekļaut Pasaules Muitas organizācijas datu modeli vai citus starptautiskus datu elementu standartus;
 - (b) nodrošina to datu aizsardzību un konfidencialitāti, ar kuriem notiek apmaiņa ar citām vienloga sistēmām, ja šāda apmaiņa ir atļauta, un
 - (c) tiek mudināta ieviest atsauces numuru vai citu identitātes pārbaudes rīku, lai unikāli identificētu datus, kas attiecas uz atsevišķu darījumu.
- 9.4. Ja vienloga sistēma nav pieejama vai nav integrēta Puses muitas dienestos, 3. punktu attiecīgā gadījumā piemēro muitas pārvaldības sistēmām, ko izmanto tādu datu apstrādei, kuri saistīti ar preču importu, eksportu vai tranzītu caur tās teritoriju.
- 9.5. Papildus 3. un 4. punktam Puses cenšas:
- (a) dalīties savā attiecīgajā pieredzē par vienloga sistēmas izveidi vai uzturēšanu un
 - (b) strādāt nolūkā panākt datu elementu un muitas procesu saskaņošanu, ciktāl tas praktiski iespējams.
- 9.6. Ņemot vērā MMVU intereses, Puses cenšas ļaut tirgotājiem un citām ieinteresētajām personām izmantot pakalpojumu sniedzējus, lai tie šo personu vārdā apmainītos ar datiem ar vienloga sistēmu vai, ja vienloga sistēma nav pieejama, ar muitas pārvaldības sistēmu⁵.

⁵ Lielākai noteiktībai – šis punkts neliedz Pusei prasīt pakalpojumu sniedzējiem izpildīt noteiktas procedūras prasības, lai apmainītos ar datiem ar vienloga sistēmu.

10. pants. Elektroniskie maksājumi

10.1. Šajā pantā:

- (a) “elektroniskais maksājums” ir maksātāja veikts naudas prasījuma pārvedums personai, kas pieņemams maksājuma saņēmējam un veikts ar elektroniskiem līdzekļiem, bet neietver centrālo banku maksājumu pakalpojumus, kuri ietver norēķinus starp finanšu pakalpojumu sniedzējiem⁶, un
- (b) “pašregulējoša organizācija” ir nevalstiska struktūra, ko Puse ir atzinusi par pašregulējošu struktūru un kas, pamatojoties uz minētās Puses centrālās vai reģionālās valdības statūtiem vai deleģējumu, īsteno regulatīvas vai uzraudzības pilnvaras attiecībā uz elektronisko maksājumu pakalpojumu sniedzējiem vai finanšu pakalpojumu sniedzējiem.

10.2. Ņemot vērā elektronisko maksājumu straujo pieaugumu, it īpaši attiecībā uz tiem, ko nodrošina jauni elektronisko maksājumu pakalpojumu sniedzēji, Puses atzīst:

- (a) ka ir lietderīgi atbalstīt drošu, efektīvu, uzticamu, aizsargātu, cenas ziņā pieejamu un piekļūstamu pārrobežu elektronisko maksājumu izstrādi, sekmējot starptautiski atzītu standartu pieņemšanu un izmantošanu, veicinot elektronisko maksājumu sistēmu sadarbību un stimulējot lietderīgu inovāciju un konkurenci elektronisko maksājumu pakalpojumu jomā;
- (b) ka ir svarīgi savlaicīgi nodrošināt drošu, efektīvu, uzticamu, aizsargātu, lētu un pieejamu elektronisko maksājumu produktu un pakalpojumu ieviešanu un
- (c) ka ir svarīgi uzturēt drošas, efektīvas, uzticamas, aizsargātas un pieejamas elektronisko maksājumu sistēmas, izmantojot normatīvos aktus, kuros attiecīgā gadījumā ņemti vērā šādu sistēmu radītie riski.

10.3. Katra Puse saskaņā ar saviem normatīvajiem aktiem cenšas:

- (a) papildus 18. pantam savlaicīgi darīt publiski pieejamus savus normatīvos aktus par elektroniskajiem maksājumiem, tai skaitā tos, kas attiecas uz regulatīvajiem apstiprinājumiem, licencēšanas prasībām, procedūrām un tehniskajiem standartiem;
- (b) savlaicīgi pieņemt galīgos lēmumus par regulatīvajiem vai licencēšanas apstiprinājumiem;
- (c) ņemt vērā starptautiski atzītus maksājumu standartus attiecīgajām elektronisko maksājumu sistēmām, lai nodrošinātu elektronisko maksājumu sistēmu lielāku sadarbību, un
- (d) mudināt elektronisko maksājumu pakalpojumu sniedzējus un finanšu pakalpojumu sniedzējus veicināt lielāku sadarbību, konkurenci, drošību un inovāciju elektronisko maksājumu jomā, kas, ievērojot atbilstošu riska pārvaldību, var ietvert partnerības ar trešo personu pakalpojumu sniedzējiem.

10.4. Ievērojot jebkādus noteikumus, ierobežojumus, nosacījumus vai atrunas, kas izklāstītas tās *GATS* saistību sarakstā (“saraksts”), katra Puse, kura savā sarakstā ir

⁶ Lielākai noteiktībai – nekas šajā pantā neuzliek Pusei pienākumu piešķirt citas Puses elektronisko maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, kuri nav iedibināti tās teritorijā, piekļuvi centrālo banku maksājumu pakalpojumiem, kas ietver norēķinus starp finanšu pakalpojumu sniedzējiem.

uzņēmusies saistības attiecībā uz 3. režīma (komerciālā klātbūtne) pakalpojumu sniegšanu, kas aptver elektronisko maksājumu pakalpojumus, saskaņā ar noteikumiem un nosacījumiem, kas atbilst nacionālajam režīmam, piešķir citas Puses finanšu pakalpojumu sniedzējiem, kuri iedibināti tās teritorijā, piekļuvi maksājumu un tīrvērtes sistēmām⁷, ko pārvalda publiska struktūra⁸.

- 10.5. Puse, kas nav uzņēmusies 4. punktā minētās saistības, cenšas izpildīt tajā noteikto pienākumu, ciktāl tas praktiski iespējams.
- 10.6. Lielākai noteiktībai – nekas 4. vai 5. punktā neuzliek Pusei pienākumu atļaut citas Puses pakalpojumu sniedzējiem sniegt pakalpojumus, attiecībā uz kuriem tā nav uzņēmusies īpašas saistības saskaņā ar *GATS*.
- 10.7. Papildus 18. pantam katra Puse, ciktāl tas piemērojams, veic tādus tai pieejamus saprātīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka vispārēji piemērojamie noteikumi, ko pieņēmušas vai uztur spēkā tās pašregulējošās organizācijas, tiek nekavējoties publicēti vai citādi darīti publiski pieejami.
- 10.8. Lielākai noteiktībai – nekas šajā pantā neliedz Pusei pieņemt vai uzturēt spēkā pasākumus, kas reglamentē nepieciešamību saņemt licences vai atļaujas vai piekļuves pieteikumu apstiprināšanu.

C IEDAĻA

ATVĒRTĪBA UN ELEKTRONISKĀ KOMERCIJA

11. pants. Muitas nodokļi par elektronisko nosūtīšanu

- 11.1. Šajā pantā “elektroniska nosūtīšana” ir nosūtīšana, ko veic, izmantojot jebkurus elektromagnētiskos līdzekļus, un ietver nosūtīto saturu.
- 11.2. Puses atzīst Elektroniskās komercijas darba programmas ([WT/L/274](#)) nozīmi un atzīst, ka prakse nepiemērot muitas nodokļus par elektronisko nosūtīšanu ir bijusi nozīmīga digitālās ekonomikas attīstībā.
- 11.3. Neviena Puse nepiemēro muitas nodokļus elektroniskai nosūtīšanai starp vienas Puses personu un citas Puses personu.
- 11.4. Lielākai noteiktībai – 3. punkts neliedz Pusei piemērot iekšējos nodokļus, nodevas vai citus maksājumus par elektronisko nosūtīšanu veidā, kas nav pretrunā PTO līgumam.
- 11.5. Ņemot vērā elektroniskās komercijas un digitālo tehnoloģiju mainīgo raksturu, Puses pārskata šo pantu piektajā gadā pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas un pēc tam periodiski, lai novērtētu šā panta ietekmi un to, vai ir lietderīgi veikt grozījumus.

⁷ Lielākai noteiktībai – piekļuvi maksājumu un tīrvērtes sistēmām var piešķirt, izmantojot: a) tiešu piekļuvi; b) netiešu piekļuvi ar tāda finanšu pakalpojumu sniedzēja starpniecību, kurš saskaņā ar Puses tiesību aktiem ir tiesīgs saņemt tiešu piekļuvi un kuram šāda tieša piekļuve ir.

⁸ Šajā punktā lietotos terminus saprot, atsaucoties uz *GATS*, tai skaitā Pielikumu par finanšu pakalpojumiem.

12. pants. Atvērti pārvaldes dati⁹

- 12.1. Šā panta nolūkos “metadati” ir strukturāla vai aprakstoša informācija par datiem, piemēram, saturs, formāts, avots, tiesības, precizitāte, izcelsme, biežums, periodiskums, granularitāte, izdevējs vai atbildīgā puse, kontaktinformācija, vākšanas metode vai konteksts.
- 12.2. Šo pantu piemēro pasākumiem, ko Puse pieņem vai uztur spēkā attiecībā uz datiem, kuri ir tās centrālās valdības rīcībā, kuru izpaušana saskaņā ar tās tiesību aktiem nav ierobežota un kurus minētā Puse dara digitāli pieejamus publiskai piekļuvei un izmantošanai (turpmāk “pārvaldes dati”).
- 12.3. Puses atzīst ieguvumu, ko sniedz tas, ka reģionālo vai vietējo pārvaldes iestāžu rīcībā esošie dati tiek darīti digitāli pieejami publiskai piekļuvei un izmantošanai veidā, kas atbilst 4.–6. punktam.
- 12.4. Puses atzīst, ka, atvieglojot publisko piekļuvi pārvaldes datiem un to izmantošanu, tiek veicināta ekonomiskā un sociālā attīstība, konkurētspēja un inovācija. Tāpēc Puses tiek mudinātas paplašināt šādu datu tvērumu, piemēram, iesaistot ieinteresētās personas un apspriežoties ar tām.
- 12.5. Ciktāl Puse izvēlas pārvaldes datus darīt digitāli pieejamus publiskai piekļuvei un izmantošanai, tā cenšas, ciktāl tas praktiski iespējams, nodrošināt, ka šādi dati ir:
 - (a) darīti pieejami mašīnlasāmā un atvērtā formātā;
 - (b) meklējami un izgūstami;
 - (c) attiecīgā gadījumā savlaicīgi atjaunināti;
 - (d) papildināti ar metadatiem, kuri, ciktāl iespējams, balstīti uz plaši lietotiem formātiem, kas ļauj lietotājam datus saprast un izmantot, un
 - (e) vispārēji darīti lietotājam pieejami bez maksas vai par saprātīgu maksu.
- 12.6. Ciktāl Puse izvēlas pārvaldes datus darīt digitāli pieejamus publiskai piekļuvei un izmantošanai, tā cenšas izvairīties no tādu nosacījumu piemērošanas, kuri nepamatoti liedz šādu datu lietotājam vai ierobežo viņu:
 - (a) reproducēt, atkārtoti izplatīt vai pārpublicēt datus;
 - (b) pārgrupēt datus vai
 - (c) izmantot datus komerciāliem un nekomerciāliem mērķiem, tai skaitā jauna produkta ražošanas vai pakalpojuma radīšanas procesā¹⁰.
- 12.7. Puses cenšas sadarboties jautājumos, kas atvieglo un paplašina publisko piekļuvi pārvaldes datiem un to izmantošanu, cita starpā apmainoties ar informāciju un pieredzi par praksi un politiku, lai veicinātu elektroniskās komercijas attīstību un radītu uzņēmējdarbības iespējas, it īpaši MMVU.

⁹ Lielākai noteiktībai – šis pants neskar Puses tiesību aktus, kas attiecas uz intelektuālo īpašumu un personas datu aizsardzību.

¹⁰ Lielākai noteiktībai – nekas šajā punktā neliedz Pusei pieprasīt šādu datu lietotājam sasaistīt tos ar sākotnējiem avotiem.

13. pants. Piekļuve internetam un tā izmantošana elektroniskajai komercijai

- 13.1. Šajā pantā “galalietotājs” ir persona, kas no interneta piekļuves pakalpojuma sniedzēja iegādājas vai abonē interneta piekļuves pakalpojumu.
- 13.2. Puses atzīst ieguvumus, ko sniedz tas, ka galalietotāji to attiecīgajās teritorijās var:
- (a) piekļūt internetā pieejamiem likumīgiem pakalpojumiem un lietotnēm pēc savas izvēles un tos izmantot, ievērojot saprātīgu tīkla pārvaldību, kas nebloķē un nepalēnina interneta datplūsmu negodīgas komerciālas priekšrocības iegūšanas nolūkā¹¹;
 - (b) pieslēgt internetam pašu izvēlētas ierīces ar noteikumu, ka šādas ierīces nekaitē tīklam, un
 - (c) piekļūt pārredzamai un skaidrai informācijai par sava interneta piekļuves pakalpojuma sniedzēja tīkla pārvaldības praksi.
- 13.3. Lielākai noteiktībai – nekas 2. punktā neuzliek Pusei pienākumu pieņemt, grozīt vai uzturēt spēkā konkrētu pasākumu, lai īstenotu minētajā punktā izklāstītos principus.

D IEDAĻA

UZTICĒŠANĀS UN ELEKTRONISKĀ KOMERCIJA

14. pants. Patērētāju tiesību aizsardzība tiešsaistē

- 14.1. Šajā pantā “maldinoša, krāpnieciska un sagrozītu priekšstatu radoša komercdarbība” ietver:
- (a) būtiski nepatiesas informācijas sniegšanu¹², tai skaitā netiešu faktu sagrozīšanu, vai nepatiesus apgalvojumus par tādiem jautājumiem kā preču vai pakalpojumu īpašības, cena, piemērotība paredzētajam nolūkam, daudzums vai izcelsme;
 - (b) preču vai pakalpojumu reklamēšanu piegādei vai sniegšanai bez nodoma vai saprātīgas spējas tos piegādāt vai sniegt;
 - (c) preču nepiegādāšanu vai pakalpojumu nesniegšanu patērētājam pēc tam, kad no patērētāja ir iekasēta maksa, ja vien to nepamato saprātīgi iemesli, un
 - (d) maksas iekasēšanu no patērētāja par precēm vai pakalpojumiem, ko tas nav pieprasījis.
- 14.2. Puses atzīst, cik svarīgi ir pārredzami un efektīvi pasākumi, kas palielina patērētāju pašārvību un uzticēšanos elektroniskajai komercijai. Šajā nolūkā katra Puse pieņem vai uztur spēkā pasākumus, ar ko aizliedz maldinošu, krāpniecisku un sagrozītu

¹¹ Šā apakšpunkta vajadzībām Puses atzīst, ka interneta piekļuves pakalpojuma sniedzējs, kas noteiktu saturu piedāvā tikai saviem galalietotājiem, nepārkāptu minēto principu.

¹² Šajā pantā “būtiski nepatiesa informācija” ir nepatiesa informācija, kas varētu ietekmēt patērētāja rīcību vai lēmumu izmantot vai iegādāties preci vai pakalpojumu.

priekšstatu radošu komercdarbību, kas rada vai var radīt kaitējumu patērētājiem, kas iesaistīti elektroniskajā komercijā¹³.

- 14.3. Lai aizsargātu patērētājus, kas iesaistīti elektroniskajā komercijā, katra Puse cenšas pieņemt vai uzturēt spēkā pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt:
- (a) ka preču piegādātāji vai pakalpojumu sniedzēji pret patērētājiem izturas taisnīgi un godīgi;
 - (b) ka preču piegādātāji vai pakalpojumu sniedzēji sniedz pilnīgu, precīzu un pārredzamu informāciju par minētajām precēm vai pakalpojumiem, tai skaitā par visiem pirkuma noteikumiem, un
 - (c) preču un attiecīgā gadījumā pakalpojumu drošumu normālas vai saprātīgi paredzamas lietošanas laikā.
- 14.4. Puses atzīst, cik svarīgi ir nodrošināt patērētājiem, kuri iesaistīti elektroniskajā komercijā, patērētāju aizsardzību tādā līmenī, kas nav zemāks par to, kāds tiek nodrošināts patērētājiem, kuri iesaistīti citos komercijas veidos.
- 14.5. Puses atzīst, cik svarīgi ir, ka to attiecīgās patērētāju aizsardzības aģentūras vai citas attiecīgās struktūras sadarbojas, tai skaitā apmainās ar informāciju un pieredzi, kā arī sadarbojas attiecīgos savstarpēju interešu gadījumos attiecībā uz patērētāju tiesību pārkāpumiem saistībā ar elektronisko komerciju, lai uzlabotu patērētāju aizsardzību tiešsaistē, ja Puses to ir kopīgi nolēmušas.
- 14.6. Katra Puse veicina piekļuvi patērētāju tiesiskās aizsardzības vai citiem tiesību aizsardzības mehānismiem un informētību par tiem, tai skaitā patērētājiem, kas veic pārrobežu darījumus.

15. pants. Nevēlami komerciāli elektroniski ziņojumi

- 15.1. Šajā pantā:
- (a) “komerciāls elektronisks ziņojums” ir elektronisks ziņojums, ko komerciālos nolūkos nosūta uz personas elektronisko adresi¹⁴, izmantojot telesakaru pakalpojumu, un kas ietver vismaz elektronisko pastu un, ciktāl to paredz Puses normatīvie akti, cita veida elektroniskos ziņojumus, un
 - (b) “nevēlams komerciāls elektronisks ziņojums” ir komerciāls elektronisks ziņojums, ko nosūta bez saņēmēja piekrišanas vai neraugoties uz saņēmēja skaidru noraidījumu.
- 15.2. Puses atzīst, cik svarīgi ir veicināt palāvību un uzticēšanos elektroniskajai komercijai, arī ar pārredzamiem un efektīviem pasākumiem, kuri ierobežo nevēlamus komerciālus elektroniskos ziņojumus. Šajā nolūkā katra Puse pieņem vai uztur spēkā pasākumus, kas:
- (a) prasa komerciālu elektronisko ziņojumu piegādātājiem veicināt saņēmēju iespēju novērst šo ziņojumu turpmāku saņemšanu;

¹³ Šajā pantā jēdziens “iesaistīts elektroniskajā komercijā” ietver elektroniskās komercijas pirmsdarījuma posmu.

¹⁴ Lielākai noteiktībai – “personas elektroniskā adrese” neietver IP adresi.

- (b) prasa saņēmēju piekrišanu komerciālu elektronisko ziņojumu saņemšanai, kā noteikts tās normatīvajos aktos, vai
 - (c) citādi paredz nevēlamu komerciālu elektronisko ziņojumu samazināšanu līdz minimumam.
- 15.3. Katra Puse cenšas nodrošināt, ka komerciāli elektroniski ziņojumi ir skaidri identificējami, tajos skaidri norādīts, kā vārdā tie sūtīti, un tajos ir ietverta vajadzīgā informācija, lai saņēmēji varētu bez maksas un jebkurā laikā pieprasīt pārtraukt minēto ziņojumu sūtīšanu.
- 15.4. Katra Puse nodrošina piekļuvi tiesiskās aizsardzības vai citiem aizsardzības līdzekļiem pret nevēlamu komerciālu elektronisku ziņojumu piegādātājiem, kuri neievēro pasākumus, kas pieņemti vai uzturēti spēkā saskaņā ar 2. punktu.
- 15.5. Puses cenšas sadarboties atbilstošos savstarpēju interešu gadījumos attiecībā uz nevēlamu komerciālu elektronisku ziņojumu regulējumu.

16. pants. Personas datu aizsardzība

- 16.1. Šajā pantā “personas dati” ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu.
- 16.2. Puses atzīst, ka stingra un efektīva personas datu un saistīto individuālo tiesību aizsardzība palīdz palielināt patērētāju pašāvēību un uzticēšanos digitālajai ekonomikai.
- 16.3. Katra Puse pieņem vai uztur spēkā tiesisko regulējumu, kas paredz elektroniskās komercijas lietotāju personas datu aizsardzību¹⁵.
- 16.4. Izstrādājot savu personas datu aizsardzības tiesisko regulējumu, katrai Pusei būtu jāņem vērā attiecīgo starptautisko struktūru vai organizāciju izstrādātie principi un pamatnostādnes.
- 16.5. Katra Puse cenšas nodrošināt, ka tās tiesiskais regulējums, kas pieņemts vai uzturēts spēkā saskaņā ar 3. punktu, paredz fizisku personu personas datu nediskriminējošu aizsardzību.
- 16.6. Katra Puse publicē informāciju par personas datu aizsardzību, ko tā nodrošina elektroniskās komercijas lietotājiem, tai skaitā norādījumus par to, kā:
- (a) fiziska persona var izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus un
 - (b) uzņēmumi var izpildīt juridiskās prasības.
- 16.7. Atzīstot, ka Puses var izmantot atšķirīgas juridiskās pieejas personas datu aizsardzībai, katrai Pusei būtu jāveicina tādu mehānismu izstrāde, kas sekmē šo atšķirīgo režīmu saderību.
- 16.8. Šā panta 7. punktā minētie mehānismi var ietvert regulatīvo rezultātu atzīšanu neatkarīgi no tā, vai tā tiek piešķirta autonomi vai savstarpēji vienojoties, vai plašākus starptautiskus satvarus.

¹⁵ Lielākai noteiktībai – Puse var ievērot šo punktu, pieņemot vai uzturot spēkā pasākumus vai pasākumu kombināciju, piemēram, visaptverošu privātuma aizsardzības tiesību aktu, personas datu aizsardzības tiesību aktus, nozaru tiesību aktus, kas aptver privātumu, vai citus tiesību aktus, kas vērsti uz privātuma pārkāpumiem.

- 16.9. Puses cenšas apmainīties ar informāciju par 7. punktā minētajiem mehānismiem, kas tiek piemēroti to attiecīgajās jurisdikcijās.

17. pants. Kiberdrošība

- 17.1. Puses atzīst, ka kiberdrošības apdraudējumi mazina uzticēšanos elektroniskajai komercijai.
- 17.2. Puses turklāt atzīst, ka kiberdraudi pastāvīgi mainās un attīstās. Lai identificētu un mazinātu kiberdraudus un tādējādi atvieglotu elektronisko komerciju, Puses cenšas:
- (a) veidot to savu attiecīgo valsts struktūru spējas, kuras ir atbildīgas par reaģēšanu uz kiberdrošības incidentiem, un
 - (b) sadarboties, lai identificētu un mazinātu ļaunprātīgu ielaušanos vai ļaunprātīga koda izplatīšanu, kas ietekmē Puses elektroniskos tīklus, lai savlaicīgi novērstu kiberdrošības incidentus un apmainītos ar informāciju izpratnes un paraugprakses veicināšanas nolūkā.
- 17.3. Ņemot vērā to, ka kiberdraudi pastāvīgi mainās un attīstās un negatīvi ietekmē elektronisko komerciju, Puses atzīst uz risku balstītu pieeju lielo nozīmi šādu draudu novēršanā, vienlaikus līdz minimumam samazinot tirdzniecības šķēršļus. Attiecīgi, lai identificētu kiberdrošības riskus un aizsargātu pret tiem, atklātu kiberdrošības notikumus un reaģētu uz kiberdrošības incidentiem un atkoptos pēc tiem, katra Puse cenšas izmantot pati un mudināt uzņēmumus savā jurisdikcijā izmantot uz risku balstītas pieejas, kuru pamatā ir riska pārvaldības paraugprakse un standarti, kas izstrādāti uz konsensu balstītā, pārredzamā un atklātā veidā.

E IEDAĻA

PĀRREDZAMĪBA, SADARBĪBA UN ATTĪSTĪBA

18. pants. Pārredzamība

Papildus *GATS* III pantam un *GATT 1994* X pantam katra Puse nekavējoties publicē vai citādi dara publiski pieejamus visus vispārēji piemērojamus pasākumus, kas attiecas uz šā nolīguma darbību vai to ietekmē, un, izņemot ārkārtas situācijas, dara tos publiski pieejamus ne vēlāk kā līdz minēto pasākumu spēkā stāšanās brīdim.

19. pants. Sadarbība

- 19.1. Atzīstot elektroniskās komercijas globālo raksturu, Puses cenšas:
- (a) sadarboties, lai atvieglotu elektroniskās komercijas izmantošanu un pieejamību visām tautām, it īpaši nepietiekami pārstāvētām grupām un MMVU;
 - (b) apmainīties ar informāciju un dalīties pieredzē par tiesību aktiem, regulējumu un politiku, kas attiecas uz elektronisko komerciju, un
 - (c) aktīvi piedalīties reģionālajos un daudzpusējos forumos, lai veicinātu elektroniskās komercijas attīstību.
- 19.2. Šā panta 1. punkta nolūkos sadarbības jomas var ietvert:

- (a) personas datu aizsardzību;
 - (b) patērētāju aizsardzību tiešsaistē, tai skaitā patērētāju tiesiskās aizsardzības līdzekļus un patērētāju uzticēšanās veidošanu;
 - (c) nevēlamus komerciālus elektroniskos ziņojumus;
 - (d) elektronisko sakaru drošību;
 - (e) konkurenci digitālajos tirgos;
 - (f) elektronisko autentifikāciju;
 - (g) pārrobežu loģistikas pakalpojumus, tai skaitā multimodālo transportu, un sadarbību starp loģistikas pakalpojumiem un pasta pakalpojumiem;
 - (h) tirdzniecības atvieglošanu pārrobežu elektroniskajai komercijai, tai skaitā muitas noliktavu vai brīvo zonu izmantošanu, un regulatīvo sadarbību tādās jomās kā datu apmaiņa un brīdināšana par produktu drošuma riskiem, un
 - (i) jebkuras citas jomas, par kurām Puses kopīgi vienojušās.
- 19.3. Katra Puse savu pieejamo resursu robežās izveido vai uztur vienu vai vairākus informācijas punktus, lai:
- (a) tie būtu atbildīgi par jebkuru paziņošanas vai apspriešanās procedūru, kas saistīta ar šā nolīguma īstenošanu, un
 - (b) atbildētu uz pamatotiem citas Puses pieprasījumiem par jautājumiem, uz kuriem attiecas šis nolīgums.

20. pants. Attīstība

20.1. Puses atzīst:

- (a) to, cik svarīgi ir stiprināt starptautiskos centienus pārvarēt digitālo plaisu un nodrošināt iekļaujošu digitālo ekonomiku, un
- (b) elektroniskās komercijas noteikumu ieguldījumu ar digitālo tirdzniecību saistītu problēmu pārvarēšanā un iekļaujošas elektroniskās komercijas izaugsmes veicināšanā.

20.2. Puses atzīst savu lomu Pušu, kas ir jaunattīstības valstis, un Pušu, kas ir vismazāk attīstītās valstis, atbalstīšanā, lai tās efektīvi piedalītos elektroniskajā komercijā un digitālajā ekonomikā un izmantotu to izaugsmes iespējas, arī atbalstot labāku piekļuvi digitālajām ekosistēmām un infrastruktūrai, kā arī atbalstot to iedzīvotājus un MMVU.

20.3. Puses atzīst tehniskās palīdzības un spēju veidošanas nozīmi Pusēm, kas ir jaunattīstības valstis, un Pusēm, kas ir vismazāk attīstītās valstis, šā nolīguma īstenošanā.

20.4. Palīdzība un atbalsts spēju veidošanai¹⁶ būtu jāsniedz, lai palīdzētu Pusēm, kas ir jaunattīstības valstis, un Pusēm, kas ir vismazāk attīstītās valstis, īstenot šā nolīguma noteikumus atbilstoši minēto noteikumu būtībai un darbības jomai.

¹⁶ Šajā pantā palīdzība un atbalsts spēju veidošanai var būt tehniska, finansiāla vai jebkāda cita savstarpēji saskaņota palīdzība.

- 20.5. Puses atzīst, ka Pusēm, kas ir jaunattīstības valstis, un Pusēm, kas ir vismazāk attīstītās valstis, var būt vajadzīgs ilgāks laikposms vai īstenošanas spēju iegūšana, izmantojot palīdzību un atbalstu spēju veidošanai, lai īstenotu konkrētus pienākumus saskaņā ar šo nolīgumu.
- 20.6. Katra Puse, kas ir jaunattīstības valsts, un Puse, kas ir vismazāk attīstītā valsts, dienā, kad šis nolīgums stājas spēkā attiecībā uz šo Pusi, var pati norādīt jebkuru šā nolīguma noteikumu, kura īstenošanai tai ir vajadzīgs īstenošanas periods, kas nepārsniedz piecus gadus, iesniedzot Komitejai šādu noteikumu sarakstu.
- 20.7. Katra Puse, kas ir jaunattīstības valsts, un Puse, kas ir vismazāk attīstītā valsts, var līdz pat diviem papildu gadiem pagarināt īstenošanas periodu jebkuriem noteikumiem, ko tā pati norādījusi saskaņā ar 6. punktu. Katra šāda Puse paziņo Komitejai par jebkuru pagarinājumu ne vēlāk kā 120 dienas pirms sākotnējā īstenošanas perioda beigām, sīki izklāstot pagarinājuma iemeslus un attiecīgās darbības, kas nepieciešamas tā īstenošanas pabeigšanai.
- 20.8. Puses, kas ir attīstītās valstis, un Puses, kas ir jaunattīstības valstis un kas to spēj, tiek mudinātas sniegt Pusēm, kas ir jaunattīstības valstis, un Pusēm, kas ir vismazāk attīstītās valstis, atbalstu, lai tās veiktu vai atjauninātu savu vajadzību novērtējumu nolūkā apzināt spēju trūkumus šā nolīguma īstenošanai vai nu divpusēji, vai arī ar attiecīgo starptautisko organizāciju starpniecību.
- 20.9. Saskaņā ar 8. punktu veiktā vai atjauninātā vajadzību novērtējuma rezultāti būtu jāņem vērā Pusei, kas ir jaunattīstības valsts, un Pusei, kas ir vismazāk attīstītā valsts, pašai nosakot noteikumus saskaņā ar 6. punktu un pagarinot īstenošanas periodu saskaņā ar 7. punktu.
- 20.10. Puses atzīst tehniskās palīdzības un spēju veidošanas nozīmi visu šā nolīguma noteikumu pilnīgā īstenošanā. Šajā nolūkā Puses, kas ir jaunattīstības valstis, un Puses, kas ir vismazāk attīstītās valstis, var norādīt jebkuru šā nolīguma noteikumu, kura īstenošanā tām būtu vislielākais ieguvums no tehniskās palīdzības un spēju veidošanas. Puses, kas ir attīstītās valstis, un Puses, kas ir jaunattīstības valstis un kas to spēj, vienojas sekmēt palīdzības un atbalsta sniegšanu spēju veidošanai attiecībā uz šādiem noteikumiem vai nu divpusēji, vai arī ar attiecīgu starptautisko organizāciju starpniecību, pamatojoties uz savstarpēji saskaņotiem noteikumiem un ņemot vērā Pušu, kas ir jaunattīstības valstis, un Pušu, kas ir vismazāk attīstītās valstis, īpašās vajadzības un prioritātes.
- 20.11. Īstenojot šo nolīgumu, Puses cenšas piemērot palīdzības un atbalsta sniegšanai spēju veidošanā turpmāk norādītos principus:
- (a) ņemt vērā atbalsta saņēmēju valstu un reģionu vispārējo attīstības satvaru un – attiecīgos un piemērotos gadījumos – notiekošās reformas un tehniskās palīdzības un spēju veidošanas programmas;
 - (b) attiecīgos un piemērotos gadījumos – ietvert darbības, kas vērstas uz reģionālu un apakšreģionālu problēmu risināšanu un reģionu un apakšreģionu integrācijas veicināšanu;
 - (c) izstrādājot spēju veidošanas programmas vai darbības, ciktāl iespējams, ņemt vērā privātā sektora darbības un

- (d) veicināt koordināciju starp Pusēm un citām attiecīgajām iestādēm, tai skaitā reģionālām ekonomikas kopienām, lai nodrošinātu maksimālu šīs palīdzības lietderīgumu un rezultātus. Šajā nolūkā:
- i) koordinācijai vajadzētu būt vērstai uz to, lai, cieši koordinējot tehniskās palīdzības un spēju veidošanas intervences pasākumus, izvairītos no palīdzības programmu pārklāšanās un dublēšanās un no nekonsekvenču reformu pasākumos;
 - ii) šajā koordinācijas procesā būtu jāņem vērā attiecīgas globālas un reģionālas ar tirdzniecību saistītas programmas, tai skaitā tās, kas īpaši vērstas uz Pusēm, kas ir vismazāk attīstītās valstis, un
 - iii) īstenojot šo nolikumu un sniedzot tehnisko palīdzību un veidojot spējas, Pusēm būtu jāveicina iekšējā koordinācija starp to tirdzniecības un attīstības jomas amatpersonām.
- 20.12. Attiecībā uz strīdu izšķiršanu pret Pusi, kas ir vismazāk attīstītā valsts, saistībā ar jebkuru šā nolikuma noteikumu 27. pantu nepiemēro septiņus gadus pēc dienas, kad šis nolikums stāties spēkā attiecībā uz minēto Pusi.
- 20.13. Attiecībā uz strīdu izšķiršanu pret Pusi, kas ir jaunattīstības valsts, saistībā ar šā nolikuma noteikumu, kuram tā pati ir noteikusi vai pagarinājusi īstenošanas periodu saskaņā ar attiecīgi 6. vai 7. punktu, 27. pantu nepiemēro tik ilgi, cik ilgs ir minētajam noteikumam piemērojamais īstenošanas periods.
- 20.14. Neatkarīgi no 12. punktā minētā labvēlības perioda, pirms Puse saskaņā ar 27. pantu pieprasa konsultācijas par Puses, kas ir vismazāk attīstītā valsts, pasākumu, kā arī visos turpmākajos strīdu izšķiršanas procedūras posmos tā īpaši ņem vērā Pušu, kas ir vismazāk attīstītās valstis, īpašo situāciju. Šajā sakarā Puses ievēro pienācīgu atturību, saskaņā ar 27. pantu izvirzot jautājumus, kas saistīti ar Pusēm, kas ir vismazāk attīstītās valstis.
- 20.15. Puses atzīst pārredzamības nozīmi palīdzības un atbalsta sniegšanā spēju veidošanai, lai veicinātu šā nolikuma efektīvu īstenošanu. Šajā nolūkā Puses cenšas Komitejas pirmajā sanāsmē un pēc tam regulāri apspriest attiecīgu informāciju¹⁷ par savām esošajām un jaunajām tehniskās palīdzības un spēju veidošanas programmām. Lai šo apspriešanu veicinātu, pirms Komitejas pirmās īpašās sesijas un pēc tam regulāri katra Puse, kas ir attīstītā valsts, iesniedz attiecīgo tehniskās palīdzības un spēju veidošanas programmu aprakstu. Puses, kas ir jaunattīstības valstis, un Puses, kas ir vismazāk attīstītās valstis, kuras saņēmušas tehnisko palīdzību un spēju veidošanas atbalstu, tiek mudinātas dalīties pieredzē. Puses plāno izmantot šos iesniegumus, lai palīdzētu labāk saprast, vai esošās programmas atbilst Pušu, kas ir jaunattīstības valstis, un Pušu, kas ir vismazāk attīstītās valstis, paustajām vajadzībām.
- 20.16. Puses, kas ir jaunattīstības valstis, kuras paziņo, ka spēj sniegt palīdzību un atbalstu spēju veidošanai, tiek mudinātas šā nolikuma spēkā stāšanās dienā un pēc tam regulāri iesniegt Komitejai 15. punktā norādīto informāciju.

¹⁷ Lielākai noteiktībai – “attiecīgā informācija” var ietvert: a) sniegtās palīdzības vai spēju veidošanas atbalsta aprakstu; b) informāciju par to, kā pieteikties šādai palīdzībai vai atbalstam vai piekļūt tam, tai skaitā informāciju par Puses kontaktpunktu vai kontaktpunktiem, un c) šādas palīdzības vai atbalsta saņēmēju sarakstu.

- 20.17. Komiteja tiešsaistē dara pieejamu informāciju, kas sniegta saskaņā ar 15. un 16. punktu, kopā ar informāciju par attiecīgajām starptautisko organizāciju darbībām.
- 20.18. Puses, kas ir jaunattīstības valstis, un Puses, kas ir vismazāk attīstītās valstis, kuras plāno izmantot attiecīgu palīdzību un atbalstu spēju veidošanai, iesniedz Komitejai informāciju par tās iestādes vai to iestāžu kontaktpunktu vai kontaktpunktiem, kuras ir atbildīgas par šādas palīdzības un atbalsta koordinēšanu un prioritāšu noteikšanu.
- 20.19. Šā panta vajadzībām Komiteja attiecīgā gadījumā rīko vismaz vienu īpašu sesiju gadā, lai:
- (a) uzraudzītu tehniskās palīdzības vai spēju veidošanas atbalstu tādu pienākumu īstenošanai, uz kuriem attiecas īstenošanas periodi, ko Puse pati ir noteikusi vai pagarinājusi saskaņā ar attiecīgi 6. vai 7. punktu;
 - (b) apspriestu jautājumus par šā nolīguma noteikumu īstenošanu;
 - (c) pārskatītu progresu attiecībā uz tehniskās palīdzības vai spēju veidošanas atbalstu šā nolīguma īstenošanai, arī gadījumos, kad kādas Puses, kas ir jaunattīstības valstis, un Puses, kas ir vismazāk attīstītās valstis, nesāņem pienācīgu palīdzību un atbalstu spēju veidošanai, un
 - (d) veicināt Pušu attiecīgās pieredzes, problēmu, panākumu un informācijas apmaiņu.

F IEDAĻA

TELESAKARI

21. pants. Telesakari

- 21.1. Šajā pantā un pielikumā:
- (a) “pamata iekārtas” ir publiska telesakaru transporta tīkla vai pakalpojuma iekārtas, ko:
 - i) nodrošina tikai vai galvenokārt viens pakalpojumu sniedzējs vai ierobežots skaits pakalpojumu sniedzēju un
 - ii) nav ekonomiski vai tehniski izdevīgi aizstāt, lai sniegtu pakalpojumu;
 - (b) “nozīmīgs pakalpojumu sniedzējs” ir pakalpojumu sniedzējs, kas spēj būtiski ietekmēt līdzdalības nosacījumus attiecīgajā telesakaru pamatpakalpojumu tirgū (ņemot vērā cenu un piedāvājumu), jo tam ir:
 - i) kontrole pār pamata iekārtām vai
 - ii) tas izmanto savu stāvoklī tirgū;
 - (c) “tīkla elements” ir iekārta vai aprīkojums, ko izmanto publiska telesakaru pakalpojuma sniegšanai, t. sk. iezīmes, funkcijas un spējas, ko nodrošina minētā iekārta vai aprīkojums, un
 - (d) “lietotājs” ir pakalpojuma patērētājs un pakalpojuma sniedzējs.

- 21.2. Katra Puse uzņemas pielikumā izklāstītos pienākumus^{18, 19}.
- 21.3. Katra Puse nodrošina, ka tās telesakaru regulatoram nav finansiālas ieinteresētības publisko telesakaru tīklu nodrošinātājā vai pakalpojumu sniedzējā un tas tajā neveic darbības vai vadības funkcijas. Šis punkts nav interpretējams kā aizliegums Puses valdības struktūrai, kas nav tās telesakaru regulators, turēt kapitāldaļas šādā nodrošinātājā vai pakalpojumu sniedzējā.
- 21.4. Katra Puse nodrošina, ka tās telesakaru regulatoram ir pilnvaras veikt funkcijas, kas tam piešķirtas ar tiesību aktiem, arī spēja piemērot sankcijas, un ka tas īsteno šādas pilnvaras pārredzami un savlaicīgi.
- 21.5. Katra Puse viegli pieejamā un skaidrā veidā dara publiski pieejamas funkcijas, ko pilda tās telesakaru regulators.
- 21.6. Katra Puse cenšas:
- (a) nodrošināt, ka frekvenču joslu piešķiršana publiskajiem telesakaru pakalpojumiem notiek atklātā procesā, kurā ņemtas vērā sabiedrības intereses, tai skaitā konkurences veicināšana, un
 - (b) veikt šādu piešķiršanu, izmantojot uz tirgu balstītas pieejas, piemēram, attiecīgā gadījumā piedāvājumu iesniegšanas procedūras.
- 21.7. Katra Puse pilnvaro savu telesakaru regulatoru:
- (a) noteikt, kuras pamata iekārtas nozīmīgam pakalpojumu sniedzējam ir jādara pieejamas citiem publisko telesakaru pakalpojumu sniedzējiem ar saprātīgiem, nediskriminējošiem un pārredzamiem noteikumiem un nosacījumiem publisko telesakaru pakalpojumu sniegšanas nolūkā, un
 - (b) prasīt, lai nozīmīgs pakalpojumu sniedzējs ar saprātīgiem, nediskriminējošiem un pārredzamiem noteikumiem un nosacījumiem publisko telesakaru pakalpojumu sniegšanas nolūkā piedāvātu atsaistītu piekļuvi saviem tīkla elementiem, kas ir pamata iekārtas.
- 21.8. Publisko telesakaru pakalpojumu sniedzējam ir iespēja samērīgā laikposmā vērsties pie Puses telesakaru regulatora vai citas kompetentās iestādes, lai izšķirtu strīdus ar citiem publisko telesakaru pakalpojumu sniedzējiem attiecībā uz 7. punktā noteiktajām prasībām.
- 21.9. Ja telesakaru regulators vai cita kompetentā iestāde atsakās sākt jebkādu darbību saistībā ar 8. punktā minēto pieprasījumu izšķirt strīdu, tā pēc strīdā iesaistītā pakalpojumu sniedzēja pieprasījuma saprātīgā laikposmā sniedz rakstisku paskaidrojumu par minēto lēmumu.

¹⁸ Ciktāl tas nav pretrunā Puses *GATS* īpašo saistību sarakstam: a) pielikumu attiecībā uz katru Pusi nepiemēro apraides pakalpojumiem, kā definēts tās normatīvajos aktos; b) Puses telesakaru regulators uz ierobežotu laikposmu var atbrīvot lauku vietējo centrālu operatorus no pielikuma 2.2. punktā noteiktajiem pienākumiem attiecībā uz starpsavienojumu ar konkurējošiem vietējo centrālu operatoriem. Lauku telefonsabiedrībām nav jānodrošina starpsavienojums ar konkurējošiem vietējo centrālu operatoriem pielikuma 2.2. punktā noteiktajā veidā, kamēr to neprasa Puses telesakaru regulators, un c) pielikuma 2.2. punktu piemēro tikai nozīmīgam pakalpojumu sniedzējam, kuram ir kontrole pār pamata iekārtām.

¹⁹ Lielākai noteiktībai – nekas šajā pantā vai pielikumā nav interpretējams kā prasība Pusēm uzņemties papildu īpašas saistības attiecībā uz piekļuvi tirgum vai nacionālo režīmu saskaņā ar *GATS*.

- 21.10. Publisko telesakaru pakalpojumu sniedzējam, kas iesaistīts 8. punktā minētajā strīdā, neliedz celt prasību Puses tiesu iestādēs.

G IEDAĻA

IZŅĒMUMI

22. pants. Vispārīgi izņēmumi

Šajā nolīgumā *GATT 1994 XX* pantu un tā skaidrojošās piezīmes, kā arī *GATS XIV* pantu piemēro *mutatis mutandis*.

23. pants. Drošības izņēmums

Šajā nolīgumā *GATT 1994 XXI* pantu un *GATS XIV bis* pantu piemēro *mutatis mutandis*.

24. pants. Prudenciālie pasākumi

Šajā nolīgumā *GATS Pielikuma* par finanšu pakalpojumiem 2. punktu piemēro *mutatis mutandis*.

25. pants. Personas datu aizsardzības izņēmums

Nekas šajā nolīgumā neliedz kādai Pusei pieņemt vai uzturēt spēkā pasākumus, lai nodrošinātu personas datu un privātuma aizsardzību, arī attiecībā uz datu pārrobežu nosūtīšanu, ar noteikumu, ka Puses tiesību akti paredz instrumentus, kas ļauj veikt šādu datu nosūtīšanu, ievērojot vispārpiemērojamus nosacījumus²⁰ nosūtīto datu aizsardzībai.

26. pants. Pirmiedzīvotāju tautas

- 26.1. Ar noteikumu, ka šādi pasākumi netiek izmantoti kā patvaļīgas vai nepamatotas diskriminācijas līdzeklis pret citas Puses personām vai kā slēpts ierobežojums tirdzniecībai ar elektroniskiem līdzekļiem, nekavējot šajā nolīgumā neliedz Pusei pieņemt vai uzturēt spēkā pasākumus, ko tā uzskata par nepieciešamiem, lai pirmiedzīvotāju tautām savā teritorijā piešķirtu labvēlīgāku režīmu attiecībā uz jautājumiem, uz kuriem attiecas šis nolīgums, arī pildot savus pienākumus, kas izriet no tās juridiskajām, konstitucionālajām vai līgumiskajām vienošanām ar minētajām pirmiedzīvotāju tautām.
- 26.2. Uz Puses juridisko, konstitucionālo vai līgumisko vienošanos ar pirmiedzīvotāju tautām tās teritorijā interpretāciju, tai skaitā attiecībā uz to tiesību un pienākumu būtību, kas izriet no šādām vienošanām, neattiecas strīdu izšķiršana saskaņā ar 27. pantu. Citādi šim pantam piemēro 27. pantu.

²⁰ Lielāka noteiktībai – “vispārpiemērojami nosacījumi” attiecas uz objektīvi formulētiem nosacījumiem, ko horizontāli piemēro nenoteiktam ekonomikas dalībnieku skaitam un kas tādējādi aptver virkni situāciju un gadījumu.

H IEDAĻA

INSTITUCIONĀLĀ KĀRTĪBA UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI

27. pants. Strīdu izšķiršana

- 27.1. *GATT 1994 XXII un XXIII pantu vai GATS XXII un XXIII pantu, kā tie precizēti un piemēroti Vienošanās par strīdu izšķiršanu ietvaros, piemēro konsultācijām un tādu strīdu izšķiršanai, kuri izriet no šā nolīguma.*
- 27.2. Vienošanos par strīdu izšķiršanu piemēro strīdiem, kas ierosināti saskaņā ar 1. punktu.

28. pants. Ar tirdzniecību saistīto elektroniskās komercijas aspektu komiteja

- 28.1. Ar šo tiek izveidota Ar tirdzniecību saistīto elektroniskās komercijas aspektu komiteja, kurā var piedalīties visas Puses. Komiteja ievēl savu priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietnieku un sanāk pēc vajadzības vai kā paredzēts šajā nolīgumā, bet ne retāk kā reizi gadā. Komiteja apstiprina savu reglamentu.
- 28.2. Komiteja pilda pienākumus, kas tai uzticēti saskaņā ar šo nolīgumu vai ko tai uzticējušas Puses, un dod Pusēm iespēju apspriesties par jebkādiem jautājumiem, kas saistīti ar šā nolīguma darbību vai īstenošanu.
- 28.3. Komiteja var izveidot tādas palīgstruktūras, kādas tā uzskata par piemērotām, vai nodot tām jautājumus izskatīšanai. Visas palīgstruktūras ziņo Komitejai.
- 28.4. Komiteja uzrauga šā nolīguma darbību un īstenošanu un katru gadu ziņo par to Vispārējai padomei, tai skaitā par tehniskās palīdzības un spēju veidošanas programmu un darbību īstenošanu un efektivitāti.
- 28.5. Komiteja pieņem zināšanai visus paziņojumus par pagarinājumu, kas saņemti saskaņā ar 20. panta 7. punktu, un seko līdzi visām attiecīgajām darbībām, kas nepieciešamas to noteikumu īstenošanai, uz kuriem attiecas šādi paziņojumi.
- 28.6. Jebkuram PTO loceklim, kas nav šā nolīguma Puse, ir tiesības piedalīties Komitejā kā novērotājam, iesniedzot Komitejai rakstisku paziņojumu. Jebkurš PTO novērotājs var iesniegt Komitejai rakstisku pieprasījumu piedalīties Komitejā kā novērotājs, un Komiteja tam var piešķirt šādu statusu.

29. pants. Pieņemšana un stāšanās spēkā

- 29.1. Jebkurš PTO loceklis var pieņemt šo nolīgumu. Pieņemšana notiek, deponējot PTO ģenerāldirektoram šā nolīguma pieņemšanas instrumentu.
- 29.2. Attiecībā uz tiem PTO locekļiem, kuri ir to pieņēmuši, šis nolīgums stājas spēkā 30. dienā pēc 45. pieņemšanas instrumenta deponēšanas dienas²¹. Pēc tam attiecībā uz jebkuru citu PTO locekli šis nolīgums stājas spēkā 30. dienā pēc minētā locekļa pieņemšanas instrumenta deponēšanas dienas.

²¹ Lai aprēķinātu pieņemšanu skaitu saskaņā ar šo pantu, Eiropas Savienības pieņemšanas instrumentu ieskaita kā tādu pieņemšanas instrumentu skaitu, kas vienāds ar to Eiropas Savienības dalībvalstu skaitu, kuras ir PTO locekļi.

30. pants. Īstenošana

Katra Puse īsteno šo nolīgumu no dienas, kad tas stājas spēkā. Puses, kas ir jaunattīstības valstis, un Puses, kas ir vismazāk attīstītās valstis, kuras izvēlas izmantot 20. pantu, īsteno šo nolīgumu saskaņā ar minēto pantu.

31. pants. Atrunas

Attiecībā uz jebkuru šā nolīguma noteikumu atrunas nevar izdarīt bez pārējo Pušu piekrišanas.

32. pants. Grozījumi

- 32.1. Puses var grozīt šo nolīgumu. Komitejas lēmumu pieņemt grozījumu un to iesniegt pieņemšanai Pusēm pieņem vienprātīgi.
- 32.2. Grozījums stājas spēkā:
 - (a) izņemot gadījumus, kas paredzēti b) apakšpunktā, attiecībā uz tām Pusēm, kas to pieņem, ja to pieņem divas trešdaļas no Pusēm, un pēc tam attiecībā uz katru citu Pusi – pēc tam, kad to pieņēmusi minētā Puse, vai
 - (b) attiecībā uz visām Pusēm, ja to pieņem divas trešdaļas no Pusēm, ja tas ir grozījums, par ko Komiteja ir vienprātīgi nolēmusi, ka tas nemainīs Pušu tiesības un pienākumus.

33. pants. Izstāšanās

- 33.1. Jebkura Puse var izstāties no šā nolīguma, iesniedzot PTO ģenerāldirektoram rakstisku paziņojumu par nodomu izstāties. Izstāšanās stājas spēkā, kad pagājušas 60 dienas no dienas, kad ģenerāldirektors saņēmis paziņojumu. Jebkura Puse pēc tam, kad tā saskaņā ar 37. pantu ir informēta par šādu paziņojumu, var pieprasīt tūlītēju Komitejas sanākumi.
- 33.2. Ja šā nolīguma Puse pārstāj būt PTO loceklis, tā pārstāj būt šā Nolīguma Puse dienā, kurā tā pārstāj būt PTO loceklis.

34. pants. Šā nolīguma nepiemērošana starp atsevišķām Pusēm

Šo nolīgumu nepiemēro starp divām Pusēm, ja viena no Pusēm laikā, kad kāda no šīm Pusēm pieņem šo nolīgumu vai tam pievienojas, nepiekrīt šādai piemērošanai.

35. pants. Pārskatīšana

- 35.1. Ne vēlāk kā divus gadus pēc šā nolīguma spēkā stāšanās dienas un pēc tam periodiski Puses pārskata šo nolīgumu, lai uzlabotu tā darbību un nodrošinātu, ka tas joprojām ir aktuāls attiecībā uz tirdzniecības jautājumiem, ar kuriem Puses saskaras.
- 35.2. Ņemot vērā elektroniskās komercijas un digitālo tehnoloģiju mainīgo raksturu un atzīstot, cik svarīgi ir izveidot globālus elektroniskās komercijas noteikumus, Puses neatkarīgi no 1. punkta atzīst, ka turpmākās sarunas var ietvert dokumentā INF/ECOM/62/Rev.5 neatrisinātos jautājumus vai citus jautājumus, ko Puses var ierosināt. Katra Puse patur tiesības jebkurās turpmākās sarunās ierosināt grozījumus

šā nolīguma noteikumos, arī attiecībā uz izņēmumiem, strīdu izšķiršanu vai piemērošanas jomu.

36. pants. Sekretariāts

Šā nolīguma sekretariāta funkcijas veic PTO sekretariāts.

37. pants. Deponēšana

37.1. Šo nolīgumu deponē PTO ģenerāldirektoram.

37.2. PTO ģenerāldirektors nekavējoties sniedz katrai Pusei:

- (a) šā nolīguma un katra grozījuma, kas pieņemts saskaņā ar 32. pantu, apliecinātu kopiju un
- (b) paziņojumu par katru pieņemšanu saskaņā ar 29. pantu un par katru izstāšanos saskaņā ar 33. pantu.

38. pants. Reģistrēšana

Šo nolīgumu reģistrē saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu 102. panta noteikumiem.

Jaundē, 2026. gada 28. martā, vienā eksemplārā angļu, franču un spāņu valodā; visi teksti ir autentiski.

PIELIKUMS

Šajā pielikumā ir izklāstīti principi attiecībā uz telesakaru pamatpakalpojumu tiesisko regulējumu.

I iedaļa Konkurences aizsardzības pasākumi

1.1. Pret konkurenci vērstas prakses novēršana telesakaru nozarē

Lai nepieļautu, ka pakalpojumu sniedzēji, kuri atsevišķi vai kopā ir nozīmīgs pakalpojumu sniedzējs, uzsāk vai turpina pret konkurenci vērstu praksi, uztur spēkā atbilstošus pasākumus.

1.2. Aizsardzības pasākumi

Šā pielikuma 1.1. punktā minētā pret konkurenci vērstā prakse īpaši ietver:

- (a) iesaistīšanos pret konkurenci vērstā šķērssubsidēšanā;
- (b) no konkurentiem iegūtas informācijas izmantošanu ar rezultātiem, kas vērsti pret konkurenci, un
- (c) tehniskas informācijas par pamata iekārtām un komerciāli svarīgas informācijas, kas citiem pakalpojumu sniedzējiem nepieciešama pakalpojumu sniegšanai, savlaicīgu nesniegšanu.

II iedaļa: Starpsavienojums

2.1. Šī iedaļa attiecas uz savienojumu ar pakalpojumu sniedzējiem, kas nodrošina publiskus telesakaru transporta tīklus vai pakalpojumus, lai viena pakalpojumu sniedzēja lietotāji varētu sazināties ar cita pakalpojumu sniedzēja lietotājiem un piekļūt cita pakalpojumu sniedzēja sniegtajiem pakalpojumiem, ja ir uzņemtas īpašas saistības.

2.2. Nodrošināmais starpsavienojums

Starpsavienojumu ar nozīmīgu pakalpojumu sniedzēju nodrošina jebkurā tehniski iespējamā tīkla punktā. Šādu starpsavienojumu nodrošina:

- (a) ar nediskriminējošiem noteikumiem, nosacījumiem (tai skaitā tehniskajiem standartiem un specifikācijām) un tarifiem, un tādā kvalitātē, kas nav mazāk labvēlīga par kvalitāti, kāda tiek nodrošināta tā paša līdzīgiem pakalpojumiem, nesaistītu pakalpojumu sniedzēju līdzīgiem pakalpojumiem vai tā meitasuzņēmumu vai citu saistīto uzņēmumu līdzīgiem pakalpojumiem;
- (b) savlaicīgi, ar noteikumiem, nosacījumiem (tai skaitā tehniskajiem standartiem un specifikācijām) un uz izmaksām orientētiem tarifiem, kas ir pārredzami un saprātīgi, ņemot vērā ekonomisko iespējamību, un pietiekami atsaistīti, lai pakalpojumu sniedzējam nebūtu jāmaksā par tīkla komponentiem vai iekārtām, kas tam nav nepieciešami sniedzamajam pakalpojumam, un
- (c) pēc pieprasījuma – papildus vairākam lietotāju piedāvātajiem tīkla pieslēgumpunktiem punktos par maksu, kas atspoguļo nepieciešamā papildaprīkojuma uzstādīšanas izmaksas.

2.3. Starpsavienojumu sarunu procedūru publiska pieejamība

Procedūras, kas piemērojamas starpsavienojumam ar nozīmīgu pakalpojumu sniedzēju, publisko.

2.4. Starpsavienojuma izveides kārtības pārredzamība

Tiek nodrošināts, ka nozīmīgs pakalpojumu sniedzējs dara publiski pieejamus vai nu savus starpsavienojuma līgumus, vai arī starpsavienojuma standartpiedāvājumu.

2.5. Starpsavienojums: strīdu izšķiršana

Pakalpojumu sniedzējam, kas pieprasa starpsavienojumu ar nozīmīgu pakalpojumu sniedzēju, ir iespēja vērsties:

- (a) jebkurā laikā vai
- (b) pēc saprātīga laikposma, kas ir darīts publiski zināms,

neatkarīgā iekšzemes struktūrā, kas var būt V iedaļā minētā regulatīvā struktūra, lai saprātīgā laikposmā izšķirtu strīdus par atbilstošiem starpsavienojuma noteikumiem, nosacījumiem un tarifiem, ciktāl tie nav noteikti iepriekš.

III iedaļa: Universālais pakalpojums

Katrai Pusei ir tiesības noteikt, kāda veida universālā pakalpojuma pienākumus tā vēlas saglabāt. Šādus pienākumus neuzskatīs par konkurenci kropļojošiem *per se* ar noteikumu, ka tos administrē pārredzami, bez diskriminācijas un neitrāli attiecībā uz konkurenci, un ka tie nav apgrūtinājoši, nekā nepieciešams tāda veida universālā pakalpojuma nodrošināšanai, kādu to definējusi attiecīgā Puse.

IV iedaļa: Licencēšanas kritēriju publiska pieejamība

4.1. Ja tiek prasīta licence, publiski pieejamu padara šādu informāciju:

- (a) visus licencēšanas kritērijus un laikposmu, kas parasti nepieciešams, lai pieņemtu lēmumu par licences pieteikumu, un
- (b) atsevišķu licenču noteikumus un nosacījumus.

4.2. Licences atteikuma iemeslus pēc pieprasījuma dara zināmus pieteikuma iesniedzējam.

V iedaļa: Neatkarīgi regulatori

Regulatīvā struktūra ir nošķirta no jebkura telesakaru pamatpakalpojumu sniedzēja un nav tam pakļauta. Regulatoru lēmumi un izmantotās procedūras ir objektīvas attiecībā uz visiem tirgus dalībniekiem.

VI iedaļa: Ierobežotu resursu piešķiršana un izmantošana

Visas procedūras attiecībā uz ierobežotu resursu, tai skaitā frekvenču, numuru un tiesību piekļūt infrastruktūrai, piešķiršanu un izmantošanu īsteno objektīvi, savlaicīgi, pārredzami un bez diskriminācijas. Datus par pašreizējo situāciju attiecībā uz piešķirtajām frekvenču joslām dara publiski pieejamus, bet sīkāk nav jānorāda dati par frekvencēm, kas piešķirtas īpašām valsts pārvaldes vajadzībām.

PAGaidu KĀRTĪBAS PIELIKUMS

PREAMBULA

Puses:

atzīmējot Pušu pašreizējos centienus pievienot šo nolīgumu PTO līguma 4. pielikumam;

turpinot censties panākt, lai šis nolīgums pēc iespējas drīzāk tiktu pievienots ar PTO līgumu izveidotajam institucionālajam satvaram;

apņēmoties nekavējoties īstenot šā nolīguma sniegtos ieguvumus;

atkārtoti apliecinot, cik svarīgi ir atbalstīt Puses, kas ir jaunattīstības valstis, un Puses, kas ir vismazāk attīstītās valstis, šā nolīguma īstenošanā, risinot to individuālās un mērķorientētās attīstības vajadzības ar īstenošanas periodu, tehniskās palīdzības un spēju veidošanas palīdzību;

atkārtoti apliecinot savas tiesības un pienākumus, kas izriet no PTO līguma;

atzinīgi vērtējot citu PTO locekļu pievienošanos šim nolīgumam,

ir vienojušās par turpmāko.

I iedaļa. Pielikuma piemērošana

- 1.1. Šis pielikums, ieskaitot tā papildinājumu, ir šā nolīguma neatņemama sastāvdaļa. Ja rodas neatbilstība starp šā pielikuma noteikumiem un pārējiem šā nolīguma noteikumiem, šā pielikuma noteikumi prevalē tādā mērā, kādā pastāv neatbilstība.
- 1.2. Šo pielikumu piemēro līdz dienai, kad šis nolīgums tiek pievienots PTO līgumam.
- 1.3. Sākot no dienas, kad šo nolīgumu pievieno PTO līgumam, šo pielikumu beidz piemērot, izņemot gadījumus, kas paredzēti IV iedaļā.

II iedaļa. Strīdu pagaidu izšķiršanas kārtība

- 2.1. Šā nolīguma 27. pantu nepiemēro.
- 2.2. Katru atsauci šajā nolīgumā uz 27. pantu lasa kā atsauci uz III iedaļu.

III iedaļa. Strīdu pagaidu izšķiršana

- 3.1. *GATT 1994 XXII un XXIII pants* vai *GATS XXII un XXIII pants*, kā tie precizēti un piemēroti Vienošanās par strīdu izšķiršanu ("VSI") ietvaros, ar šo *mutatis mutandis* tiek iekļauti šajā pielikumā un piemērojami konsultācijām un tādu strīdu izšķiršanai, kuri izriet no šā nolīguma.
- 3.2. VSI ar šo *mutatis mutandis* tiek iekļauta šajā pielikumā un piemērojama konsultācijām un tādu strīdu izšķiršanai, kuri ierosināti saskaņā ar šo nolīgumu.
- 3.3. Šajā pielikumā:
 - (a) atsauces uz "aptverto nolīgumu" vai "aptvertajiem nolīgumiem" VSI saprot kā atsauces uz šo nolīgumu;

- (b) atsauces uz “Strīdu izšķiršanas padomi” vai “SIP” VSI saprot kā atsauces uz Komiteju;
 - (c) atsauces uz “VSI” šajā punktā un 3.4. un 3.5. punktā, tai skaitā 3.4. punktā minētajā papildinājumā, saprot kā atsauces uz VSI, kas iekļauta šajā pielikumā saskaņā ar 3.2. punktu, un
 - (d) atsauces uz “locekļiem” VSI saprot kā atsauces uz šā nolīguma Pusēm.
- 3.4. Attiecībā uz VSI 16. panta 4. punktu un 17. pantu Puses atzīst, ka ir vajadzīgi pielāgojumi, lai šā pielikuma vajadzībām operacionalizētu pārskatīšanu apelācijas kārtībā. Kamēr nav pieņemts lēmums saskaņā ar 3.5. punktu, ja Puse vēlas apelācijas kārtībā pārsūdzēt ekspertu grupas ziņojumu, strīda puses izmanto šķīrējtiesu saskaņā ar VSI 25. pantu, lai lemtu par apelāciju²². Piemēro šā pielikuma papildinājumā izklāstītās apelācijas šķīrējtiesas procedūras, ja vien strīda puses nevienojas citādi.
- 3.5. Ja PTO Apelācijas institūcija kļūst spējīga izskatīt apelācijas sūdzības, Komiteja apsver un attiecīgā gadījumā lemj, kā operacionalizēt pārskatīšanu apelācijas kārtībā saskaņā ar VSI 17. pantu.

IV iedaļa. Pārejas kārtība

- 4.1. Puses cenšas nodrošināt, ka jebkurā lēmumā par šā nolīguma pievienošanu PTO līgumam ir paredzēta pārejas kārtība nolūkā piemērot VSI strīdiem, kas ierosināti saskaņā ar šo nolīgumu, bet minētās pievienošanas dienā vēl nav izšķirti.
- 4.2. Ja šādas kārtības vai jebkādas citas pārejas kārtības, par ko var tikt nolemts, nav, strīdiem, kas saskaņā ar šo nolīgumu ierosināti pirms tā pievienošanas PTO līgumam, turpina piemērot šo pielikumu.

²² Lielākai noteiktībai – kamēr nav pieņemts lēmums saskaņā ar 3.5. punktu, neviena Puse nevar paziņot lēmumu apelācijas kārtībā pārsūdzēt ekspertu grupas ziņojumu saskaņā ar VSI 16. panta 4. punktu.

PAGaidu KĀRTĪBAS PIELIKUMA PAPILDINĀJUMS:

APELĀCIJAS ŠĶĪRĒJTIESAS PROCEDŪRAS

A iedaļa. Vispārīgi noteikumi

1. Šajā papildinājumā izklāstītas apelācijas šķīrējtiesas procedūras, ko piemēro ekspertu grupas ziņojuma apelācijas sūdzībai saskaņā ar Pagaidu kārtības pielikuma 3.4. punktu. Šīs apelācijas šķīrējtiesas procedūras konkrēta strīda vajadzībām saskaņā ar šo nolīgumu ir saskaņotās šķīrējtiesas procedūras saskaņā ar VSI 25. pantu²³.
2. Šo apelācijas šķīrējtiesas procedūru pamatā ir PTO pārskatīšanas apelācijas kārtībā materiālie un procesuālie aspekti saskaņā ar PTO VSI 17. pantu, lai saglabātu tās pamatiezīmes, tai skaitā neatkarību un objektivitāti, vienlaikus uzlabojot apelācijas procedūru procesuālo efektivitāti.
3. Apelācijas izskata trīs šķīrējtiesneši. Šos šķīrējtiesnešus izraugās no pastāvīgo šķīrējtiesnešu saraksta, kas izveidots saskaņā ar paziņojuma JOB/DSB/1/Add.12 4. punktu, ja vien komiteja vienprātīgi nenolemj izveidot atsevišķu pastāvīgo šķīrējtiesnešu sarakstu²⁴, un tādā gadījumā šķīrējtiesnešus izvēlas no minētā saraksta (piemērojamo sarakstu turpmāk tekstā dēvē par “šķīrējtiesnešu sarakstu”). Šķīrējtiesnešus konkrētam strīdam izraugās no šķīrējtiesnešu saraksta, pamatojoties uz tiem pašiem principiem un metodēm, ko piemēro, lai izveidotu PTO Apelācijas institūcijas nodaļu saskaņā ar PTO VSI 17. panta 1. punktu un PTO darba procedūru pārskatīšanai apelācijas kārtībā (WT/AB/WP/6) 6. noteikuma 2. punktu, tai skaitā rotācijas principu²⁵. PTO ģenerāldirektors paziņo strīda pusēm un trešām personām izraudzīšanas rezultātus. Šķīrējtiesneši ievēl priekšsēdētāju. PTO darba procedūru pārskatīšanai apelācijas kārtībā 3. noteikuma 2. punktu *mutatis mutandis* piemēro šķīrējtiesnešu lēmumu pieņemšanai.
4. Šķīrējtiesnešu saraksta locekļi pastāvīgi seko līdz PTO strīdu izšķiršanas darbībām. Lai veicinātu lēmumu pieņemšanas konsekvenci un saskaņotību, šķīrējtiesnešu sarakstā iekļautie locekļi savstarpēji apspriež ar šo nolīgumu saistītus interpretācijas, prakses un procedūras jautājumus, ciktāl tas praktiski iespējams. Šķīrējtiesneši var apspriest savus ar apelāciju saistītos lēmumus ar visiem pārējiem šķīrējtiesnešu sarakstā iekļautajiem locekļiem, neskarot šķīrējtiesnešu ekskluzīvo atbildību un brīvību attiecībā uz šādiem lēmumiem un to kvalitāti. Šķīrējtiesnešu sarakstā iekļautie locekļi saņem visus dokumentus, kas attiecas uz apelācijas šķīrējtiesas procesu saskaņā ar šo nolīgumu.

²³ Lielākai noteiktībai – tiek uzskatīts, ka VSI 25. panta 2. punkta otrajā teikumā noteiktā paziņošanas prasība ir izpildīta. Šā papildinājuma vajadzībām “PTO VSI” ir Vienošanas par strīdu izšķiršanu, kā definēts šā nolīguma 2. panta c) punktā, un “VSI” ir PTO VSI, kas iekļauta Pagaidu kārtības pielikumā saskaņā ar minētā pielikuma 3.2. punktu.

²⁴ Šādā sarakstā iekļautie šķīrējtiesneši atbilst PTO VSI 17. panta 3. punktā noteiktajām prasībām.

²⁵ Tomēr pēc strīda puses pieprasījuma no izraudzīšanas procesa izslēdz jebkuru šķīrējtiesnešu saraksta locekli, kas nav kādas Puses valstspiederīgais. Divi vienas un tās pašas Puses valstspiederīgie nevar piedalīties vienā un tajā pašā lietā.

5. Šķīrējtiesnešiem sniedz atbilstošu administratīvo un juridisko atbalstu, kas nodrošina nepieciešamās kvalitātes un neatkarības garantijas, ņemot vērā attiecīgo pienākumu raksturu. Konkrēti – personas, kas sniedz juridisko atbalstu šķīrējtiesnešiem, ir neatkarīgas no personām un administratīvajām vienībām, kas sniedz juridisko atbalstu ekspertu grupu locekļiem, un attiecībā uz sava darba būtību ir atbildīgas tikai šķīrējtiesnešiem.

B iedaļa. Šķīrējtiesas procedūras

6. Pēc ekspertu grupas ziņojuma izplatīšanas šā nolīguma Pusēm, bet pirms tā pieņemšanas Komitejā, strīda puse, bet ne trešā persona, var sākt apelācijas šķīrējtiesas procesu, oficiāli paziņojot Komitejai par savu lēmumu iesniegt apelācijas sūdzību un vienlaikus iesniedzot Komitejai paziņojumu par apelācijas sūdzību. Ievērojot 16. punktu, ja strīda puse ir paziņojusi par savu lēmumu iesniegt apelācijas sūdzību, ekspertu grupas ziņojumu Komiteja neizskata pieņemšanai.
7. Apelācijas sūdzība attiecas tikai uz tiesību jautājumiem, kas aptverti ekspertu grupas ziņojumā, un ekspertu grupas izstrādātajām juridiskajām interpretācijām. Šķīrējtiesneši var apstiprināt, grozīt vai atcelt ekspertu grupas juridiskos konstatējumus un secinājumus. Attiecīgā gadījumā šķīrējtiesas nolēmumā iekļauj ieteikumus, kā paredzēts VSI 19. pantā. Ekspertu grupas konstatējumus, kas nav pārsūdzēti, kopā ar pašu šķīrējtiesnešu konstatējumiem uzskata par šķīrējtiesas nolēmuma neatņemamu daļu.
8. Šķīrējtiesneši izskata tikai tos jautājumus, kas nepieciešami strīda izšķiršanai. Tie izskata tikai tos jautājumus, ko izvirzījušas strīda puses, neskarot to pienākumu lemt par jurisdikcijas jautājumiem.
9. Ja vien šajā papildinājumā nav noteikts citādi, šķīrējtiesas procesu *mutatis mutandis* reglamentē PTO VSI noteikumi un citi noteikumi un procedūras, kas piemērojamas PTO pārskatīšanai apelācijas kārtībā. Tas it īpaši ietver PTO darba procedūras pārskatīšanai apelācijas kārtībā un tajās paredzēto apelācijas sūdzību grafiku, kā arī Rīcības noteikumus attiecībā uz Vienošanās par noteikumiem un procedūrām, kas reglamentē strīdu izšķiršanu (WT/DSB/RC/1)²⁶. Šķīrējtiesneši pēc apspriešanās ar strīda pusēm var pielāgot PTO darba procedūras pārskatīšanai apelācijas kārtībā un tajās paredzēto apelācijas sūdzību grafiku, ja tas ir pamatoti saskaņā ar PTO darba procedūru pārskatīšanai apelācijas kārtībā 16. noteikumu.
10. Šķīrējtiesneši pieņem nolēmumu 90 dienu laikā pēc paziņojuma par apelācijas sūdzību iesniegšanas. Šajā nolūkā šķīrējtiesneši var veikt atbilstošus organizatoriskus pasākumus procesa racionalizēšanai, neskarot strīda pušu procesuālās tiesības un pienākumus un pienācīgu procesu. Šādi pasākumi var ietvert lēmumus par lappušu skaita ierobežojumiem, laika ierobežojumiem un termiņiem, kā arī par nepieciešamo uzklaušanās ilgumu un skaitu.
11. Ja tas nepieciešams, lai nolēmumu pieņemtu 90 dienu termiņā, šķīrējtiesneši var arī ierosināt strīda pusēm pēc būtības vērstus pasākumus, piemēram, izslēgt prasījumus,

²⁶ Lielākai noteiktībai – šķīrējtiesnešiem piemēro Rīcības noteikumu VIII.14.–17. punktu.

kas balstīti uz apgalvojumu, ka fakti nav objektīvi izvērtēti saskaņā ar VSI 11. pantu²⁷.

12. Pēc šķīrējtiesnešu priekšlikuma strīda puses var vienoties pagarināt 90 dienu termiņu nolēmuma pieņemšanai.
13. Strīda puses vienojas ievērot šķīrējtiesas nolēmumu, kas ir galīgs. Saskaņā ar VSI 25. panta 3. punktu nolēmumu paziņo Komitejai, bet Komiteja to nepieņem.
14. Trešās personas, kas saskaņā ar VSI 10. panta 2. punktu ir paziņojušas Komitejai par būtisku ieinteresētību ekspertu grupā izskatāmajā jautājumā, var iesniegt šķīrējtiesnešiem rakstiskus apsvērumus, un tām dod iespēju tikt uzklausītām. PTO darba procedūru pārskatīšanai apelācijas kārtībā 24. noteikumu piemēro *mutatis mutandis*.
15. Saskaņā ar VSI 25. panta 4. punktu strīdā pieņemtajam šķīrējtiesas nolēmumam *mutatis mutandis* piemēro VSI 21. un 22. pantu.
16. Jebkurā šķīrējtiesas procesa brīdī apelācijas sūdzības iesniedzējs vai citas apelācijas sūdzības iesniedzējs var atsaukt savu apelācijas sūdzību vai citu apelācijas sūdzību, par to paziņojot šķīrējtiesnešiem, kuri nekavējoties paziņo par to Komitejai²⁸. Ja attiecīgā apelācijas sūdzība vairs nav izskatāma un nav izskatāma neviena cita apelācijas sūdzība, ekspertu grupas ziņojumu pieņem Komitejas sanāksmē 60 dienu laikā pēc šāda paziņojuma, ja vien Komiteja vienprātīgi nenolemj ziņojumu nepieņemt. Ja apelācijas sūdzības vai citas apelācijas sūdzības atsaukšanas brīdī joprojām ir izskatāma kāda apelācijas sūdzība vai cita apelācijas sūdzība, šķīrējtiesas process turpinās.

²⁷ Lielākai noteiktībai – šķīrējtiesnešu priekšlikums nav juridiski saistošs, un attiecīgā puse pati izlemj, vai piekrist ierosinātajiem pēc būtības vērstajiem pasākumiem. Tas, ka attiecīgā puse nepiekrīt ierosinātajiem pēc būtības vērstajiem pasākumiem, neskar lietas izskatīšanu vai strīda pušu tiesības.

²⁸ Lielākai noteiktībai – paziņošana Komitejai par savstarpēji saskaņotu risinājumu saskaņā ar VSI 3. panta 6. punktu nav apelācijas sūdzības atsaukšana šā punkta vajadzībām.